

แผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด” ระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประจำปี พ.ศ.2568

องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านดง
อำเภอชาติตระการ จังหวัดพิษณุโลก

สารบัญ

เรื่อง

บทที่ ๑ บทนำ

- ความเป็นมา

๓

- แผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะของประเทศ ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๕ – ๒๕๗๐)

๔-๗

บทที่ ๒ สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐาน ๘-๑๗

บทที่ ๓ จัดการขยะมูลฝอยชุมชนองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านดง ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๘

๑๕-๒๗

บทที่ ๑ บทนำ

ความเป็นมา

การบริหารจัดการขยะมูลฝอย ถือเป็นการมุ่งผลสู่การขับเคลื่อน Sustainable Development Goals : SDGs ภายใต้เป้าหมายที่ ๑๒ สร้างหลักประกันให้มีแบบแผนการผลิตและการบริโภคที่ยั่งยืน เป้าประสงค์ที่ ๑๒.๕ ลดการเกิดของเสียโดยให้มีการป้องกัน การลดปริมาณ การใช้ซ้ำ และการนำกลับมาใช้ใหม่ ภายในปี ๒๕๗๓ และเป้าหมายที่ ๑๓ ปฏิบัติการอย่างเร่งด่วนเพื่อต่อสู้กับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและผลกระทบที่เกิดขึ้น เป้าประสงค์ที่ ๑๓.๒ บูรณาการมาตรการด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในนโยบาย ยุทธศาสตร์ และการวางแผนระดับชาติ แม้ว่า SDGs จะเป็นเป้าหมายระดับโลกแต่การนำ SDGs ไปปรับให้เหมาะกับบริบทของพื้นที่ (Localization of the SDGs) เป็นเรื่องสำคัญ จึงต้องให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งมีความเป็นเจ้าของพื้นที่ร่วมผลักดันตามเป้าประสงค์ (Targets) และตัวชี้วัด (Indicators) ที่เหมาะสมกับบริบทของท้องถิ่น โดยหลักการการขับเคลื่อน SDGs ควรเป็นกระบวนการที่เริ่มจากฐานรากขึ้นสู่ระดับนโยบาย (Bottom-Up) และมีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้มีบทบาทหลักในการนำ SDGs ไปปฏิบัติ ด้วยเหตุนี้ กระทรวงมหาดไทย จึงได้เร่งผลักดันให้ท้องถิ่นสามารถบริหารจัดการขยะมูลฝอยได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การจัดการขยะมูลฝอยของประเทศเริ่มดำเนินการภายใต้แผนแม่บทการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศ (พ.ศ. ๒๕๕๔ – ๒๕๖๔) : ซึ่งได้สิ้นสุดในปี ๒๕๖๔ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จึงดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะของประเทศ ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๕ – ๒๕๗๐) เพื่อเป็นกรอบและแนวทางในการขับเคลื่อนการแก้ไขภาวะมลพิษจากขยะที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ความเดือดร้อนและสุขภาพอนามัยของประชาชนอย่างต่อเนื่อง โดยคำนึงถึงสภาพปัญหาและบริบทสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป และสอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นโยบายรัฐบาล พันธกรณีระหว่างประเทศ การควบคุมป้องกันการเกิดของเสียจากต่างประเทศ (Trans-boundary Movement of Wastes and Recyclables) รวมถึงสถานการณ์โรคระบาดใหม่ของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (Covid-๑๙) โดยใช้หลักการจัดการสมัยใหม่ตามหลักสากลที่นานาอารยประเทศใช้บริหารจัดการขยะให้เกิดประโยชน์และประสิทธิภาพสูงสุด ได้แก่ แนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียน-เศรษฐกิจสีเขียว (BCG Model) หลักการ ๓R (Reduce, Reuse, Recycle) หลักการผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่าย (PPP: Polluter Pays Principles) การมีส่วนร่วมของภาครัฐและภาคเอกชนในการจัดการขยะ (Public Private Partnership) หลักการขยายขอบเขตความรับผิดชอบของผู้ผลิตตามหลักการ Extended Producer Responsibility (EPR) และของผู้บริโภคตามหลักการ Extended Consumer Responsibility (ECR) โดยแผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะของประเทศ ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๕ – ๒๕๗๐) ได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๖๕

กระทรวงมหาดไทยในฐานะที่ได้รับมอบหมายให้เป็นหนึ่งในหน่วยงานผู้รับผิดชอบหลักในการดำเนินการบริหารจัดการขยะมูลฝอยชุมชน ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของปัญหาขยะมูลฝอยชุมชนที่เกิดขึ้นในพื้นที่ในด้านต่าง ๆ เช่น ขยะมูลฝอยชุมชนไม่ได้รับการคัดแยกตั้งแต่ต้นทาง การจัดทำระบบเก็บขนไม่มีประสิทธิภาพ ขยะมูลฝอยชุมชนไม่ได้รับการกำจัดอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการและยังกำจัดไม่หมด รวมถึงการบริหารจัดการของหน่วยงานที่ดูแลรับผิดชอบยังขาดประสิทธิภาพและทั่วถึง ที่ผ่านมามหาวิทยาลัยมหาดไทยได้แก้ไขปัญหามลพิษขยะมูลฝอยชุมชนมาอย่างต่อเนื่อง โดยแบ่งเป็น ๓ ขั้นตอน ได้แก่ ต้นทาง กลางทาง และปลายทาง โดยการขับเคลื่อนกระบวนการผ่านแผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด” ประจำปี ซึ่งได้ดำเนินการมาอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ เป็นต้นมาจนถึงปัจจุบัน

แผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะของประเทศ

ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๕ – ๒๕๗๐)

แผนแม่บทการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศ ฉบับที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๕๙ – ๒๕๖๔) มุ่งเน้นไปที่การจัดการขยะ ณ ปลายทาง ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยการลดการเกิดขยะ การนำของเสียกลับมาใช้ซ้ำ และใช้ประโยชน์ใหม่ตามหลักการ ๓R ที่แหล่งกำเนิดต่างๆ การส่งเสริมการกำจัดขยะมูลฝอยแบบศูนย์รวมด้วยการใช้เทคโนโลยีแบบผสมผสาน และการแปรรูปผลิตพลังงานอย่างเหมาะสม การกำจัดขยะมูลฝอยตกค้างจากสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยที่ดำเนินการไม่ถูกต้อง จากผลการดำเนินงานตามแผนแม่บทฯ จะเห็นได้ว่าการบริหารจัดการขยะมูลฝอยยังไม่บรรลุตามเป้าหมายแผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะของประเทศ ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๕ – ๒๕๗๐) ต้องการยกระดับการบริหารจัดการขยะมูลฝอยให้ดีขึ้นกว่าเดิม โดยให้ความสำคัญกับการจัดการที่ต้นทางตามวัฏจักรชีวิตผลิตภัณฑ์เพื่อป้องกันการเกิดขยะ ตั้งแต่การออกแบบ การผลิตผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (Eco-design) ส่งเสริมการบริโภคที่ยั่งยืน โดยการเลือกซื้อสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม สามารถใช้ซ้ำและเรียกคืนกลับปรีไซเคิล การคัดแยกขยะมูลฝอย ณ ต้นทาง สอดคล้องกับรูปแบบการกำจัดขยะมูลฝอย ณ ปลายทาง เพื่อให้มีการนำทรัพยากรกลับคืนจากของเสียให้มากที่สุดทั้งในรูปแบบวัสดุรีไซเคิล (Material recovery) และพลังงาน (Energy recovery) เพื่อให้เหลือขยะที่ต้องกำจัดให้น้อยที่สุด (Final disposal)

กรอบแนวคิด

แผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะของประเทศ ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๕ - ๒๕๗๐) จัดทำขึ้นภายใต้กรอบแนวคิดการจัดลำดับความสำคัญของการจัดการขยะรูปแบบใหม่ (The Waste Management Hierarchy) และการบริหารจัดการขยะตามวัฏจักรชีวิตผลิตภัณฑ์ (Life Cycle Management Approach) โดยมีมาตรการและแนวทางการจัดการที่ครอบคลุมทุกขั้นตอน ตั้งแต่การออกแบบ การผลิต การจัดจำหน่าย การบริโภค การคัดแยกและนำกลับมาใช้ใหม่ และกำจัดอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ ดังนี้

๑. การจัดการ ณ ต้นทาง ตั้งแต่การออกแบบผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (Eco-design) การผลิต และการจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม การกำหนดหน้าที่ของผู้เกี่ยวข้อง เช่น ผู้ผลิต ผู้นำเข้า ผู้จัดจำหน่าย ในการร่วมรับผิดชอบผลิตภัณฑ์ของตนตลอดวัฏจักรชีวิต ตามหลักการขยายความรับผิดชอบของผู้ผลิต (Extended Producer Responsibility: EPR) ในการจัดการขยะพลาสติก ขยะบรรจุภัณฑ์ ขยะอาหาร ซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์

๒. การจัดการ ณ กลางทาง ส่งเสริมการบริโภคที่ยั่งยืน เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมผู้บริโภค โดยการเลือกซื้อสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม การเลือกซื้อสินค้าและบรรจุภัณฑ์ที่สามารถใช้ซ้ำ การเรียกคืนกลับปรีไซเคิลโดยผู้ประกอบการ การลดหรืองดใช้บรรจุภัณฑ์ที่ก่อภาระต่อสิ่งแวดล้อมและส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศ และการสร้างกลไกการคัดแยกขยะ ณ ต้นทาง สอดคล้องกับรูปแบบการกำจัดขยะ

ณ ปลายทาง เพื่อให้มีการนำทรัพยากรกลับคืนจากของเสียให้มากที่สุดในรูปแบบวัสดุรีไซเคิล (Material recovery) และพลังงาน (Energy recovery) ทำให้เหลือขยะที่ต้องกำจัดให้น้อยที่สุด (Final disposal)

๓. การจัดการ ณ ปลายทาง จะใช้แนวทางการจัดการขยะมูลฝอยผสมผสาน (Integrated Solid Waste Management) ตามที่กำหนดไว้ในการจัดลำดับความสำคัญของการจัดการขยะรูปแบบใหม่ โดยจัดให้มีระบบกำจัดแบบผสมผสานโดยใช้เทคโนโลยีต่างๆ ก่อนการฝังกลบขั้นสุดท้าย เช่น ระบบคัดแยกและนำกลับคืนวัสดุรีไซเคิล การเผาเพื่อผลิตพลังงาน การหมักปุ๋ย เพื่อให้เหลือขยะที่ต้องฝังกลบให้น้อยที่สุด

๔. การพัฒนาเครื่องมือบริหารจัดการขยะ เพื่อสนับสนุนให้การจัดการขยะเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ได้แก่ การพัฒนากฎหมายเพื่อกำหนดรูปแบบ แนวทางในการจัดการ และบทบาทหน้าที่ของผู้เกี่ยวข้องในการจัดการขยะ เช่น การจัดการซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ การจัดการขยะบรรจุภัณฑ์ การจัดการขยะพลาสติก เป็นต้น การปรับปรุงกฎหมาย/กฎระเบียบ เพื่อแก้ปัญหาข้อติดขัดในการจัดการขยะ การพัฒนาและเชื่อมโยงฐานข้อมูลให้เป็นข้อมูลชุดเดียวกัน สามารถนำมาใช้ในการวางแผนและตัดสินใจในการแก้ปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ การจัดทำองค์ความรู้ที่จำเป็นสำหรับภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน รวมถึงการวิจัยพัฒนานวัตกรรมที่เหมาะสมสำหรับการจัดการขยะ

หลักการจัดการ

กรอบแนวคิดการจัดการขยะตามวัฏจักรชีวิตผลิตภัณฑ์ จะให้ความสำคัญกับการจัดการขยะควบคู่ไปกับการรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยเน้นให้มีการลดการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด การใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยการหมุนเวียนกลับมาใช้ใหม่ รวมทั้งการใช้เทคโนโลยีการกำจัดที่ทันสมัยเพื่อลดผลกระทบที่จะเกิดต่อสิ่งแวดล้อมจากปัญหามลพิษต่าง ๆ ในระยะยาว ซึ่งแนวทางการจัดการดังกล่าว สามารถทำได้ ภายใต้หลักการและแนวทางจัดการขยะสมัยใหม่ที่ถูกนำมาใช้มานานอารยประเทศ ดังนี้

๑. แนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจชีวภาพ-เศรษฐกิจหมุนเวียน-เศรษฐกิจสีเขียว (BCG Model)

ประกอบด้วย (๑) เศรษฐกิจชีวภาพ (Bio Economy) เป็นการนำความรู้ด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมยุคใหม่มาพัฒนาต่อยอดพื้นฐานด้านทรัพยากรชีวภาพหรือผลผลิตทางการเกษตรเพื่อยกระดับและเพิ่มมูลค่าให้ผลผลิต เช่น การพัฒนาพลาสติกสลายตัวได้ทางชีวภาพ (compostable plastic) ผลิตภัณฑ์ทดแทนพลาสติกจากวัสดุธรรมชาติ (๒) เศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy) เป็นการนำทรัพยากรหรือผลิตภัณฑ์ที่ใช้ประโยชน์ไปแล้ว หมุนเวียนกลับมาแปรรูปในกระบวนการผลิตอีกครั้ง เพื่อนำกลับมาใช้ใหม่หรือแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ใหม่ (๓) เศรษฐกิจสีเขียว (Green Economy) เป็นการใช้เทคโนโลยีการผลิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม เพื่อผลิตผลิตภัณฑ์ที่มีความทนทาน มีอายุการใช้งานนาน และสามารถนำรีไซเคิลใหม่และลดการใช้หรือลดการเติมสารอันตรายในผลิตภัณฑ์ การจัดการขยะให้สอดคล้องกับแนวทาง BCG Model จะต้องเน้นการควบคุม ป้องกันการเกิดขยะประเภทต่าง ๆ เช่น ขยะอาหาร ขยะพลาสติก รวมถึงภาชนะบรรจุหรือสิ่งหุ้มห่อสินค้าบรรจุภัณฑ์มีการจัดการขยะมูลฝอยเพื่อลดการเกิดก๊าซเรือนกระจก เช่น การนำทรัพยากรกลับคืนจากของเสีย หรือใช้ประโยชน์จากของเสีย โดยการย่อยสลายทางชีวภาพ (Bio-conversion) การแปรรูปขยะเป็นพลังงาน (Waste to energy) และการนำวัสดุรีไซเคิลมาแปรรูปใช้ใหม่ ส่วนที่เหลือจึงกำจัดในขั้นสุดท้ายโดยการฝังกลบอย่างถูกหลักสุขาภิบาล (Sanitary Landfill) ทั้งนี้ อาจต้องมีการผลักดันให้เกิดตลาดผลิตภัณฑ์จากเศรษฐกิจหมุนเวียน รวมถึงการใช้มาตรการทางเศรษฐศาสตร์เพื่อให้ผลิตภัณฑ์มีราคาที่สามารถแข่งขันได้ และเพื่อเป็นทางเลือกให้กับผู้บริโภคในการใช้ผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

๒. หลักการ ๓R (Reduce, Reuse, Recycle) ประกอบด้วย การลดการใช้ (Reduce) ที่แหล่งกำเนิด ตั้งแต่ขั้นตอนการออกแบบ การผลิต และการบริโภค การลดปริมาณการใช้ลงเหลือใช้เท่าที่จำเป็น หลีกเลี่ยงการใช้อย่างฟุ่มเฟือยเพื่อลดการสูญเสียและลดปริมาณขยะให้มากที่สุด การใช้ซ้ำ (Reuse) โดยการนำขยะบรรจุภัณฑ์หรือวัสดุเหลือใช้กลับมาใช้อีกโดยไม่ผ่านกระบวนการแปรรูปหรือแปรสภาพ

และการนำมาแปรรูปใช้ใหม่ (Recycle) เป็นการนำขยะรีไซเคิล ขยะบรรจุภัณฑ์หรือวัสดุเหลือใช้นำมาแปรรูปเป็นวัตถุดิบในกระบวนการผลิตหรือผลิตเป็นผลิตภัณฑ์ใหม่ ซึ่งจะช่วยลดปริมาณขยะมูลฝอยก่อนเขาสถานที่กำจัดขยะมูลฝอย สนับสนุนลดการเกิดก๊าซเรือนกระจกจากภาคของเสียได้อีกทางหนึ่ง

๓. หลักการผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่าย (PPP: Polluter Pays Principles) โดยการนำเครื่องมือทางเศรษฐศาสตร์มาใช้ในการจัดการสิ่งแวดล้อม ซึ่งผู้ก่อมลพิษหรือผู้ก่อความเสียหายต่อสิ่งแวดล้อมต้องเป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการป้องกันความเสียหายที่เกิดขึ้นต่อสุขภาพของมนุษย์หรือสิ่งแวดล้อม เพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมและแรงจูงใจให้เกิดการลด คัดแยก และใช้ประโยชน์ขยะมูลฝอย รวมทั้งสร้างการมีส่วนร่วมรับผิดชอบของประชาชนในการจัดการขยะ

๔. การมีส่วนร่วมของภาครัฐและภาคเอกชนในการจัดการขยะ (Public Private Partnership) โดยทุกภาคส่วนต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการขยะ ตั้งแต่การผลิต การนำเข้า การจำหน่าย การบริโภค และการจัดการ ฌ ปลายทาง การส่งเสริมให้ภาคเอกชนเข้ามาลงทุนหรือร่วมลงทุนดำเนินงานระบบจัดการขยะ เนื่องจากมีความพร้อมและมีศักยภาพ รวมทั้งสามารถบำรุงรักษาและดูแลระบบในระยะยาวได้ ไม่ใช่เป็นแต่เพียงการลงทุนจากภาครัฐและราชการส่วนท้องถิ่น ซึ่งมีข้อจำกัดด้านงบประมาณ เครื่องจักรอุปกรณ์และบุคลากรที่มีความรู้ ความชำนาญในการดูแลระบบจัดการขยะ

๕. การขยายขอบเขตความรับผิดชอบ

๕.๑ ความรับผิดชอบของผู้ผลิตตามหลักการ Extended Producer Responsibility (EPR) โดยให้ผู้ผลิตรับผิดชอบต่อผลิตภัณฑ์ของตนตลอดวัฏจักรชีวิตตั้งแต่การผลิตจนเกิดเป็นของเสีย ขยะหรือซากผลิตภัณฑ์ ซึ่งอาจร่วมรับผิดชอบในการจ่ายค่าธรรมเนียมจัดการผลิตภัณฑ์ การมีส่วนร่วมในการเรียกคืนซากผลิตภัณฑ์/ซากบรรจุภัณฑ์เพื่อนำกลับไปใช้ซ้ำ การรีไซเคิล และการบำบัดกำจัดอย่างปลอดภัยต่อสิ่งแวดล้อม การปรับเปลี่ยนรูปแบบการออกแบบและผลิตผลิตภัณฑ์/บรรจุภัณฑ์ให้เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมมากขึ้น โดยลดการใช้สารอันตรายในผลิตภัณฑ์ การออกแบบและผลิตสินค้าที่มีอายุการใช้งานยาวนาน สะดวกต่อการนำกลับมาใช้ใหม่ การใช้ประโยชน์ด้านพลังงานหรือสลายได้เองตามธรรมชาติ

๕.๒ ความรับผิดชอบของผู้บริโภคตามหลักการ Extended Consumer Responsibility (ECR) โดยสร้างความตระหนักและความรับผิดชอบของผู้บริโภค ให้มีส่วนร่วมตั้งแต่การเลือกซื้อผลิตภัณฑ์/บรรจุภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม การคัดแยก การนำส่งหรือขายคืนซากผลิตภัณฑ์/บรรจุภัณฑ์ให้กับผู้จัดจำหน่าย ศูนย์รับคืน เครื่องขายรับคืนหรือโรงงานที่ให้บริการจัดการซากผลิตภัณฑ์/บรรจุภัณฑ์ การมีส่วนร่วมในการลด คัดแยก นำขยะกลับมาใช้ประโยชน์ และแยกทิ้งตามระบบที่หน่วยงานที่รับผิดชอบจัดไว้ เพื่อนำไปกำจัดอย่างถูกต้อง

เป้าหมาย

องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านดง มีการบริหารจัดการขยะมูลฝอยชุมชนอย่างมีประสิทธิภาพ และถูกหลักวิชาการ

นิยามและความหมาย

มูลฝอย หมายความว่า เศษกระดาษ เศษผ้า เศษอาหาร เศษสินค้า ภาชนะพลาสติก ภาชนะใส่อาหาร แก้ว วัสดุสัตว์หรือซากสัตว์รวมถึงสิ่งอื่นใดที่เก็บกวาดจากถนน ตลาด ที่เลี้ยง สัตว์หรือที่อื่น (พระราชบัญญัติการสาธารณสุข, ๒๕๓๕)

ขยะมูลฝอย (Solid waste) คือ เศษกระดาษ เศษผ้า เศษอาหาร เศษสินค้า ภาชนะใส่อาหาร แก้ว วัสดุสัตว์หรือซากสัตว์หรือสิ่งอื่นใดที่เก็บกวาดจากถนน ตลาด ที่เลี้ยง สัตว์หรือที่อื่นและความหมายรวมถึง

มูลฝอยติดเชื้อ มูลฝอยที่เป็นพิษ หรืออันตรายจากชุมชนหรือ คร่าวเรือน ยกเว้นวัสดุที่ไม่ใช้แล้วของโรงงานซึ่งมีลักษณะและคุณสมบัติที่กำหนดไว้ตามกฎหมายว่าด้วยโรงงาน (กรมควบคุมมลพิษ ๒๕๔๘)

ขยะย่อยสลาย (Compostable waste) หรือมูลฝอยย่อยสลาย คือ ขยะที่เน่าเสีย และย่อยสลายได้เร็ว สามารถนำมาหมักทำปุ๋ยได้ เช่น เศษผัก เปลือกผลไม้เศษอาหาร ใบไม้เศษ เนื้อสัตว์ เป็นต้น รวมถึงซากหรือเศษของพืช ผัก ผลไม้หรือสัตว์ที่เกิดจากการทดลองในห้องปฏิบัติการโดยขยะที่ย่อยสลายนี้เป็นขยะที่พบมากที่สุด คือ พบมากถึง ๖๔ % ของปริมาณขยะ ทั้งหมดในกองขยะ (กรมควบคุมมลพิษ, ๒๕๔๘)

ขยะรีไซเคิล (Recyclable waste) หรือ มูลฝอยที่ยังใช้ได้ คือ ของเสียบรรจุภัณฑ์เหลือใช้ซึ่งสามารถนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ได้เช่น แก้ว กระดาษ เศษพลาสติก กล่อง เครื่องดื่มแบบ UHT กระป๋องเครื่องดื่ม เศษโลหะ อะลูมิเนียม ยางรถยนต์ เป็นต้น สำหรับขยะรีไซเคิลนี้เป็นขยะที่พบมากเป็นอันดับที่ ๒ ในกองขยะ กล่าวคือ พบประมาณ ๓๐% ของปริมาณขยะ ทั้งหมดในกองขยะ (กรมควบคุมมลพิษ ๒๕๔๘)

ขยะอันตราย (Hazardous waste) หรือ มูลฝอยอันตราย คือ ขยะที่มีองค์ประกอบหรือปนเปื้อนวัตถุอันตรายชนิดต่าง ๆ ซึ่งได้แก่ วัตถุระเบิด วัตถุไวไฟ วัตถุออกซิไดซ์ วัตถุมีพิษ วัตถุที่ทำให้เกิดโรค วัตถุธรรมชาติไวไฟ วัตถุที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางพันธุกรรม วัตถุกัดกร่อน วัตถุที่ก่อให้เกิดการระคายเคืองอย่างอื่นไม่ว่าจะเป็นเคมีภัณฑ์หรือสิ่งอื่นใดที่อาจทำให้เกิดอันตรายแก่ บุคคล สัตว์พืช ทรัพย์สินหรือสิ่งแวดล้อมผ่านไฟฉาย หลอดฟลูออเรสเซนต์ แบตเตอรี่โทรศัพท์เคลื่อนที่ ภาชนะบรรจุสารกำจัดศัตรูพืชกระป๋องบรรจุสีหรือสารเคมี เป็นต้น ขยะอันตรายนี้ เป็นขยะที่มักจะพบได้น้อยที่สุด กล่าวคือ พบประมาณเพียง ๓ % ของปริมาณขยะ ทั้งหมดในกองขยะ (กรมควบคุมมลพิษ, ๒๕๔๘)

ขยะทั่วไป (General waste) มูลฝอยทั่วไป คือ ขยะประเภทอื่นนอกเหนือจากขยะย่อยสลายขยะรีไซเคิล และขยะอันตราย มีลักษณะที่ย่อยสลายยากและไม่คุ้มค่าสำหรับการนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ เช่น ห่อพลาสติกใส่ขนม ถุงพลาสติกบรรจุผงซักฟอก พลาสติกห่อลูกอม ของบะหมี่กึ่งสำเร็จรูปถุงพลาสติกเปื้อนเศษอาหาร โฟมเปื้อนอาหาร ฟิล์มเปื้อนอาหาร เป็นต้น สำหรับขยะทั่วไปนี้เป็นขยะที่มีปริมาณใกล้เคียงกับขยะอันตราย กล่าวคือ จะพบประมาณ ๓ % ของปริมาณขยะทั้งหมดในกองขยะ (กรมควบคุมมลพิษ, ๒๕๔๘)

มูลฝอยติดเชื้อ หมายความว่า มูลฝอยที่มีเชื้อโรคปะปนอยู่ในปริมาณมากหรือมีความเข้มข้นซึ่งถ้ามีการสัมผัสหรือใกล้ชิดกับมูลฝอยนั้นแล้ว สามารถทำให้เกิดโรคได้

กรณีมูลฝอยดังต่อไปนี้ที่เกิดขึ้นหรือใช้ในกระบวนการตรวจวินิจฉัยทางการแพทย์และการรักษาพยาบาล การให้ภูมิคุ้มกันโรคและการทดลองเกี่ยวกับโรค และการตรวจชันสูตรศพหรือซากสัตว์รวมทั้งในการศึกษาวิจัยเรื่องดังกล่าว ให้ถือว่าเป็นมูลฝอยติดเชื้อ (กฎกระทรวงสาธารณสุขว่า) ด้วยการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ, ๒๕๔๕)

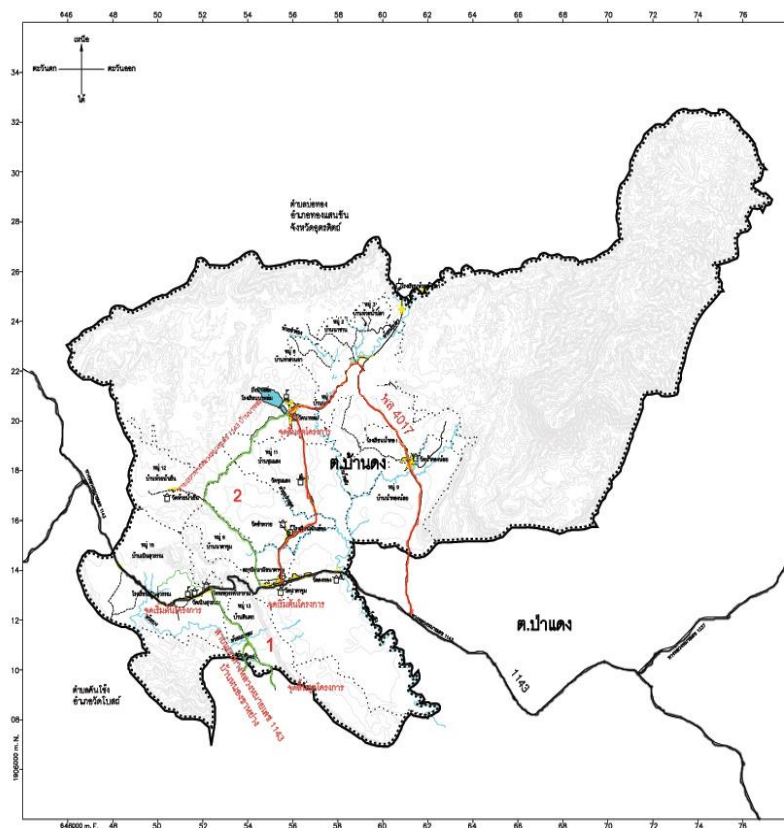
บทที่ ๒

สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐาน

๑. ด้านกายภาพ

๑.๑ ที่ตั้งตำบลบ้านดง

บ้านดงเป็นหมู่บ้านเก่าแก่ ก่อตั้ง ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๒๘๒ โดยราษฎรที่อพยพมาจากประเทศลาว และราษฎรไทยที่อพยพมาจากจังหวัดอุดรดิตถ์ มาอยู่ร่วมกันตั้งรกรากอยู่ที่บ้านดงเพราะเห็นว่าพื้นที่มีความอุดมสมบูรณ์มาก เมื่อปี พ.ศ. ๒๓๕๗ มีการจัดตั้งระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน ตาม พ.ร.บ. ลักษณะปกครองท้องที่ พ.ศ. ๒๔๕๗ บ้านดงครั้งนั้นเป็นส่วนหนึ่งของ อำเภอนครไทย แบ่งการปกครองเป็น ๓ หมู่บ้านต่อมาถูกรวมกับ ตำบลป่าแดง และเมื่อบ้านเมืองมีความเจริญขึ้น กระทรวงมหาดไทย จึงได้ประกาศยกฐานะการปกครองเป็น ตำบลบ้านดง ต่อมาเป็น กิ่งอำเภอชาติตระการ เมื่อวันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๑๒ และเป็น อำเภอชาติตระการ เมื่อวันที่ ๒๘ มีนาคม ๒๕๑๗ มีกำนันคนแรก คือ ขุนอัครวิคามพิทักษ์ เมื่อปี ๒๔๕๓ กำนันคนปัจจุบัน คือ นายพีรเชษฐ์ ปริญญานาคหอม และองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านดง เดิมคือ สภาตำบลบ้านดง ต่อมา ปี ๒๕๓๙ ได้มีประกาศกระทรวงมหาดไทย ให้ยกฐานะเป็นองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น เรียกว่า “องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านดง” สำนักงานตั้งอยู่ ทางทิศเหนือของที่ว่าการอำเภอชาติตระการ ระยะทางจากที่ว่าการอำเภอชาติตระการถึงองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านดงประมาณ ๒๓ กิโลเมตร และห่างจากจังหวัดพิษณุโลกประมาณ ๙๕ กิโลเมตร มีเนื้อที่ประมาณ ๓๑๖ ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ ๑๙๗,๕๐๐ ไร่

โดยตำบลบ้านดงมีอาณาเขต ดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ	ตำบลบ่อทอง อำเภอทองแสนขันและตำบลน้ำเฒ่า อำเภอน้ำปาดจังหวัดอุตรดิตถ์
ทิศใต้	ติดต่อกับ	ตำบลป่าแดงและตำบลสวนเมี่ยง อำเภอชาติตระการ จังหวัดพิษณุโลก
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ	ตำบลชาติตระการและตำบลบ่อภาค อำเภอชาติตระการ จังหวัดพิษณุโลก
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ	ตำบลคันไ้ อำเภอวัดโบสถ์ และตำบลบ่อทอง อำเภอทองแสนขัน จังหวัดอุตรดิตถ์

สัญลักษณ์ขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านดง

- ภาพ ตรา คือ เป็นรูปพระอินทร์ทรงช้างเอราวัณ ตามแบบผีพระหัตถ์ เจ้าพระยานริศรานุวัดติวงศ์
- อักษรย่อ ของ องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านดง คือ อบต. บ้านดง
- คำขวัญตำบลบ้านดง

“เขารูทองสูงเสียดฟ้า กินปลาบึงนาห่อม
เที่ยวชมน้ำตกห้วยทราย กราบไหว้ขอพรหลวงพ่อเรือง”

๑.๒ ลักษณะภูมิประเทศ

ลักษณะภูมิประเทศส่วนใหญ่เป็นภูเขาเชิงลาด มีที่ราบบริเวณเชิงเขา มียอดเขาสูงสุด คือ ภูเขาทอง สูงประมาณ ๑,๑๐๕ ฟุต เป็นเนินสูงต่ำสลับกัน มีแหล่งน้ำธรรมชาติ คือ ลำน้ำคลึง ห้วยลำพาน และอ่างเก็บน้ำ นาห่อมส่วนใหญ่เป็นป่าเบญจพรรณ มีไม้ยืนต้นกระจายอยู่ห่าง ๆ กัน แสงตกถึงพื้นได้มาก มีพืชตระกูลหญ้าอยู่หลายชนิด ฤดูแล้งมักเกิดไฟป่าขึ้น

๑.๓ ลักษณะภูมิอากาศ

- ฤดูร้อน ระหว่างเดือน มีนาคม – พฤษภาคม อากาศร้อนชื้นอุณหภูมิเฉลี่ย ๓๕-๔๐ องศาเซลเซียส
- ฤดูฝน ระหว่างเดือน มิถุนายน – ตุลาคม มีฝนตกชุกหนาแน่น เฉลี่ยประมาณ ๑,๒๕๐ มิลลิเมตร
- ฤดูหนาว ระหว่างเดือน พฤศจิกายน – กุมภาพันธ์ มีอากาศหนาวเย็น อุณหภูมิเฉลี่ย ๗ - ๒๕ องศาเซลเซียส

๑.๔ ลักษณะของดิน

พื้นดินส่วนใหญ่เป็นดินลูกรังและดินร่วนโดยทั่วไปเหมาะกับการปลูกพืชไร่ เช่น มันสำปะหลัง ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ และอ้อย เป็นต้น

๒. ด้านการเมือง/การปกครอง

๒.๑ เขตการปกครอง

ตำบลบ้านดงได้จัดตั้งหมู่บ้านในเขตหมู่บ้าน มีทั้งหมด ๑๖ หมู่บ้าน ประชาชนให้ความร่วมมือด้านการเลือกตั้งเป็นอย่างดี เช่น การเลือกตั้งสมาชิกสภาตำบล ในปี พ.ศ. ๒๕๕๕ ผู้มีสิทธิเลือกตั้งทั้งสิ้น ๖,๔๐๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๗๖.๗๑ จำนวนประชากรทั้งหมด ๘,๓๔๖ คน มีผู้ใหญ่บ้าน ๑๖ คน สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านดง ๑๖ คน คณะบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านดง นายสมบุญ สักข์เครืออยู่เป็นนายกองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านดง โดยตำบลแบ่งเขตการปกครอง ดังนี้

ตำบลบ้านดง แบ่งเขตการปกครองออกเป็น ๑๖ หมู่บ้าน คือ

หมู่ที่ ๑	ชื่อบ้านดง	นายไตรภพ ยาแสง	ผู้ใหญ่บ้าน
หมู่ที่ ๒	ชื่อบ้านนาขาน	นายอุทิศ ปานไ้ปะ	ผู้ใหญ่บ้าน
หมู่ที่ ๓	ชื่อบ้านห้วยน้ำปลา	นายสมโภช นวลป่อง	ผู้ใหญ่บ้าน
หมู่ที่ ๔	ชื่อบ้านนาหล่ม	นายสุวิทย์ ป้องน้ำไผ่	ผู้ใหญ่บ้าน
หมู่ที่ ๕	ชื่อบ้านเนินทอง	นางณัฐนันท์ คงมา	ผู้ใหญ่บ้าน
หมู่ที่ ๖	ชื่อบ้านนาตาจุม	นายอรรถพล วุฒิสรีมานันท์	ผู้ใหญ่บ้าน
หมู่ที่ ๗	ชื่อบ้านเนินพยอม	นายวัฒนา ปานไ้ปะ	ผู้ใหญ่บ้าน
หมู่ที่ ๘	ชื่อบ้านท่าสวนยา	นายลั่น บัวสุข	ผู้ใหญ่บ้าน
หมู่ที่ ๙	ชื่อบ้านน้ำทองน้อย	นายวุฒินรงค์ จันทะราช	ผู้ใหญ่บ้าน
หมู่ที่ ๑๐	ชื่อบ้านห้วยน้ำอุ่น	นายพงศธร สอนปัน	ผู้ใหญ่บ้าน
หมู่ที่ ๑๑	ชื่อบ้านชุมแสง	นายกันชนะวัฒน์ บัวประเสริฐ	ผู้ใหญ่บ้าน
หมู่ที่ ๑๒	ชื่อบ้านห้วยน้ำเย็น	นางสอ้ง ประหาราช	ผู้ใหญ่บ้าน
หมู่ที่ ๑๓	ชื่อบ้านดินตก	นายอำนาจ สุวรรณเกาะ	ผู้ใหญ่บ้าน
หมู่ที่ ๑๔	ชื่อบ้านใหม่เจริญทรัพย์	นายพีรเชษฐ์ ปริญญานาคหอม	กำนันตำบลบ้านดง
หมู่ที่ ๑๕	ชื่อบ้านเนินสุวรรณ	นายวิมลศักดิ์ คำโคตรสุน	ผู้ใหญ่บ้าน
หมู่ที่ ๑๖	ชื่อบ้านเนินตอง	นายบรรเจิด วรรณชัย	ผู้ใหญ่บ้าน

๓. ประชากร

๓.๑ ข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนประชากร (ข้อมูลเปรียบเทียบย้อนหลัง ๕ ปี)

หมู่ที่	ชื่อบ้าน	๒๕๖๐	๒๕๖๑	๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔
๑	บ้านดง	๔๕๑	๔๕๗	๔๔๖	๔๔๑	๔๓๕
๒	บ้านนาขาน	๓๓๒	๓๓๑	๓๒๕	๓๒๕	๓๒๔
๓	บ้านห้วยน้ำปลา	๓๗๗	๓๗๓	๓๗๕	๓๗๓	๓๗๕
๔	บ้านนาหล่ม	๗๘๐	๗๗๘	๗๖๓	๗๖๐	๗๖๑
๕	บ้านเนินทอง	๓๗๐	๔๒๗	๓๗๙	๓๘๐	๓๘๑
๖	บ้านนาตาจุม	๖๘๐	๖๗๔	๖๗๒	๖๘๑	๖๙๐

๗	บ้านเนินพยอม	๔๗๓	๔๕๙	๔๕๔	๔๕๗	๔๕๕
๘	บ้านท่าสวนยา	๔๓๓	๔๓๙	๔๔๐	๔๓๔	๔๓๑
๙	บ้านน้ำทองน้อย	๖๒๒	๖๒๙	๖๒๖	๖๑๖	๖๒๒
๑๐	บ้านห้วยน้ำอุ่น	๓๕๓	๓๕๑	๓๕๓	๓๖๑	๓๖๓
๑๑	บ้านชุมแสง	๔๗๑	๔๗๐	๔๖๙	๔๗๑	๔๘๐
๑๒	บ้านห้วยน้ำเย็น	๓๒๗	๓๔๗	๓๓๕	๓๔๑	๓๔๖
๑๓	บ้านตีนตก	๔๙๗	๔๙๔	๔๘๔	๔๗๔	๔๕๘
๑๔	บ้านใหม่เจริญทรัพย์	๗๐๒	๗๐๔	๗๐๔	๖๙๕	๗๐๐
๑๕	บ้านเนินสุวรรณ	๙๒๐	๙๑๘	๙๒๐	๙๑๔	๙๐๕
๑๖	บ้านเนินตอง	๕๒๑	๕๒๓	๕๒๙	๕๑๙	๕๑๗
	รวม	๘,๓๐๙	๘,๓๙๔	๘,๓๑๔	๘,๒๖๒	๘,๒๖๓

๓.๒ จำนวนครัวเรือน ณ เดือนมิถุนายน ๒๕๖๔ (ข้อมูลจากสำนักทะเบียนอำเภอ)

ครัวเรือนในตำบลบ้านดง มีจำนวน ๓,๒๒๓ หลัง

หมู่ที่	ชื่อบ้าน	จำนวน (หลัง)	หมู่ที่	ชื่อบ้าน	จำนวน(หลัง)
๑	บ้านดง	๑๔๙	๙	บ้านน้ำทองน้อย	๑๘๕
๒	บ้านนาซาน	๑๒๐	๑๐	บ้านห้วยน้ำอุ่น	๑๒๓
๓	บ้านห้วยน้ำปลา	๑๓๑	๑๑	บ้านชุมแสง	๑๗๒
๔	บ้านนาหล่ม	๒๖๔	๑๒	บ้านห้วยน้ำเย็น	๑๗๐
๕	บ้านเนินทอง	๑๕๑	๑๓	บ้านตีนตก	๓๑๕
๖	บ้านนาตาจุม	๒๙๑	๑๔	บ้านใหม่เจริญทรัพย์	๓๑๑
๗	บ้านเนินพยอม	๑๕๖	๑๕	บ้านเนินสุวรรณ	๓๖๖
๘	บ้านท่าสวนยา	๑๕๕	๑๖	บ้านเนินตอง	๑๖๔
รวมทั้งสิ้น					๓,๒๒๓

๔. สภาพสังคม

๔.๑ การศึกษา

ข้อมูล เดือน มิถุนายน ๒๕๖๔

- ด้านการศึกษาในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านดง มีการจัดการด้านการศึกษา โดยมีศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านดง จำนวน ๔ แห่ง มีโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) จำนวน ๖ แห่ง ศูนย์บริการอินเทอร์เน็ต จำนวน ๑ แห่ง สภาเด็กและเยาวชนตำบลบ้านดง จำนวน ๑ แห่ง ดังนี้

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กก่อนวัยเรียนประจำปีการศึกษา

ที่	ชื่อศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	ที่ตั้ง	พ.ศ. ๒๕๖๔ จำนวนนักเรียน		
		หมู่ที่	ชาย	หญิง	รวม
๑	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านดง	๘	๑๒	๑๔	๒๖
๒	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านน้ำทองน้อย	๙	๑๑	๙	๒๐
๓	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านนาตาจุม	๖	๒๓	๒๔	๔๗
๔	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านเนินสุวรรณ	๑๕	๑๒	๖	๑๘
รวม			๕๘	๕๓	๑๑๑

ข้อมูลครูศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านดง	ครูผู้ดูแลเด็ก ๑ คน และผู้ดูแลเด็ก (ทักษะ) ๑ คน ผู้ดูแลเด็ก ๑ คน
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านน้ำทองน้อย	ครูผู้ดูแลเด็ก ๑ คน และผู้ดูแลเด็ก (ทักษะ) ๑ คน
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านนาตาจุม	ครูผู้ดูแลเด็ก ๑ คน และผู้ดูแลเด็ก (ทักษะ) ๑ คน ผู้ดูแลเด็ก ๑ คน
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านเนินสุวรรณ	ครูผู้ดูแลเด็ก ๑ คน และผู้ดูแลเด็ก (ทักษะ) ๑ คน

๔.๒ สาธารณสุข

- โรงพยาบาลในเขตพื้นที่ สังกัดกระทรวงสาธารณสุข จำนวน ๒ แห่ง คือ
 ๑. โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านดง
 ๒. โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านนาตาจุม
 ๓. ตำบลบ้านดงมี อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) จำนวน ๑๙๙ คน
 ๔. กองทุนระบบหลักประกันสุขภาพตำบลบ้านดง จำนวน ๑ แห่ง

๔.๓ อาชญากรรม

ตำบลบ้านดงไม่มีเหตุอาชญากรรมเกิดขึ้น แต่มีการทำลายทรัพย์สินของราชการบ้าง ซึ่งตำบลบ้านดงก็ได้ดำเนินการป้องกันการเกิดเหตุดังกล่าว จากการสำรวจข้อมูลพื้นฐานพบว่า ส่วนมากครัวเรือนมีการป้องกันอุบัติเหตุอย่างถูกวิธี มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน วิธีการแก้ปัญหาของตำบลที่สามารถดำเนินการได้ตามอำนาจหน้าที่และงบประมาณที่มีอยู่อย่างจำกัด รวมทั้งได้ตั้งจุดตรวจ จุดสกัด จุดบริการในช่วงเทศกาลที่มีวันหยุดหลายวันเพื่ออำนวยความสะดวกให้กับประชาชน ในกรณีที่มีการจัดงานมหรสพองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านดง จะขอความร่วมมือไปยังผู้นำ การขอกำลังจาก ตำรวจ ผู้นำ อปพร. เพื่อป้องกันเหตุทะเลาะวิวาท ระวังเหตุไม่ให้เกิดความรุนแรง

ตำบลบ้านดงมี อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน (อปพร.) จำนวน ๗๔ คน

๔.๔ ยาเสพติด

ปัญหายาเสพติดในตำบลค่อนข้างน้อย มีผู้ที่ติดยาเสพติดเพียงบางหมู่บ้านและส่วนน้อย เนื่องจากได้รับความร่วมมือกับทางผู้นำ ประชาชน หน่วยงานของภาครัฐที่ช่วยสอดส่องดูแลอยู่เป็นประจำ การแก้ไขปัญหายาเสพติดของตำบลสามารถทำได้เฉพาะตามอำนาจหน้าที่เท่านั้น เช่น การณรงค์ การประชาสัมพันธ์ การแจ้งเบาะแส การฝึกอบรมให้ความรู้ ถ้านอกเหนือจากอำนาจหน้าที่ จะเป็นการประสานงานกับอำเภอหรือ ตำรวจแล้วแต่กรณี ทั้งนี้ องค์การบริหารส่วนตำบลได้ความร่วมมือด้วยดีมาโดยตลอด

๔.๕ การสังเคราะห์

องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านดงได้ดำเนินการด้านสังคมสังเคราะห์ ดังนี้

- (๑) ดำเนินการจ่ายเบี้ยยังชีพให้ผู้สูงอายุ ผู้พิการ และผู้ป่วยเอดส์
 - ผู้มีสิทธิได้รับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ จำนวน ๑,๓๒๒ ราย
 - ผู้มีสิทธิได้รับเบี้ยยังชีพผู้พิการ จำนวน ๒๘๒ ราย
 - ผู้มีสิทธิได้รับเบี้ยยังชีพผู้เอดส์ จำนวน ๑ ราย
- (๒) รับลงทะเบียนผู้สูงอายุ
- (๓) ประสานการทำบัตรผู้พิการ
- (๔) ตั้งโครงการการจ้างนักเรียน/นักศึกษาทำงานช่วงปิดภาคเรียน
- (๕) ตั้งโครงการช่วยเหลือผู้ยากจน ยากไร้ รายได้น้อย และผู้ด้อยโอกาสไว้ที่พึง
- (๖) ตั้งโครงการปรับปรุงซ่อมแซมบ้านเรือนให้กับผู้ด้อยโอกาส
- (๗) รับลงทะเบียนเด็กแรกเกิด

๕. ระบบบริการพื้นฐาน

๕.๑ การคมนาคมขนส่ง (ทางบก,ทางน้ำ,ทางราง ฯลฯ)

การเดินทางจากตำบลบ้านดงไปจังหวัดพิษณุโลก จะรถโดยสารประจำทางและรถตู้ ใช้เส้นทางคมนาคมทางบกเป็นหลัก มีทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๑๑๔๓ ใช้เดินทางไปจังหวัดพิษณุโลกถนนที่ใช้ติดต่อระหว่างตำบลจะมีทั้งถนนลาดยางและถนนลูกรัง ส่วนถนนที่ใช้ติดต่อระหว่างหมู่บ้านส่วนใหญ่ จะเป็นถนนลูกรังและลาดยางในหมู่บ้านบางช่วง

๕.๒ การไฟฟ้า

การขยายเขตไฟฟ้า ปัจจุบันมีไฟฟ้าใช้ทุกครัวเรือน คิดเป็น ๙๕ เปอร์เซ็นต์ ปัญหาคือไฟฟ้าส่องสว่างรายทางหรือที่สาธารณะยังไม่สามารถดำเนินการครอบคลุมพื้นที่ได้ทั้งหมด เนื่องจากตำบลบ้านดงมีพื้นที่ค่อนข้างกว้างการแก้ปัญหา คือ ประสานความร่วมมือกันในหลายๆ ฝ่าย เพื่อทำความเข้าใจกับประชาชนในพื้นที่และวิธีการที่จะดำเนินการแก้ไขอย่างไร ทั้งนี้ ตำบลบ้านดงก็ได้ตั้งงบประมาณในส่วนนี้ไว้แล้ว

๕.๓ การประปา

ตำบลบ้านดงส่วนใหญ่จะใช้ประปาหมู่บ้าน ครอบคลุมทั้งหมด ๑๖ หมู่บ้าน องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านดงไม่มีการจัดเก็บค่าบริการน้ำประปาส่วนใหญ่ใช้น้ำประปา

๖. ระบบเศรษฐกิจ

๖.๑ การเกษตร

ประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมโดยปลูกพืชเศรษฐกิจ ได้แก่ อ้อย, มันสำปะหลัง, ข้าว, ข้าวโพด, ยางพารา, ปาล์ม, ถั่วตระกูลต่างๆ และพืชผักสวนครัว พืชสวน ได้แก่ ส้ม

๖.๒ การประมง

มีการเลี้ยงกุ้ง เลี้ยงปลา เพื่อการค้ายังมีน้อย ส่วนใหญ่เลี้ยงเพื่อการบริโภคในครัวเรือน

๖.๓ การปศุสัตว์

ตำบลบ้านดงมีการเลี้ยงสัตว์หลายชนิด ทั้งเลี้ยงเพื่อจำหน่ายและบริโภคในครัวเรือนเช่น ไข่หวาน, มะขามหวาน, มะม่วง, ลำไย, เงาะ ฯลฯ

๖.๔ การท่องเที่ยว

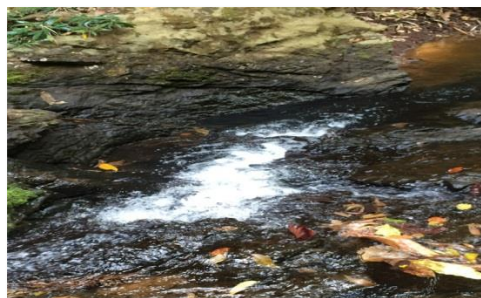
สถานที่ท่องเที่ยวในตำบลบ้านดง มีดังนี้

จุดชมวิวกาบอมา

บึงนาหล่ม

น้ำตกห้วยทราย

เขาธนูทอง

วัดบ้านดงศรีบุญเรือง (หลวงพ่อเรือง)

บทที่ 3

แผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน

แผนงานที่ 1 : ส่งเสริมให้มีการใช้ทรัพยากรธรรมชาติทดแทนการใช้ถุงพลาสติกหรือโฟม

- ส่งเสริมการใช้ทรัพยากรธรรมชาติทดแทนการใช้ถุงพลาสติกหรือโฟมในชุมชนส่วนราชการ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

แผนงานที่ 2 : เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการขยะมูลฝอยชุมชน ส่วนราชการ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

- ส่วนราชการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน ต้องมีการคัดแยกขยะอย่างถูกต้องหลักวิชาการ

แผนงานที่ 3 : ส่งเสริมพื้นที่ต้นแบบการจัดการขยะมูลฝอยหรือศูนย์

- พัฒนาพื้นที่ต้นแบบการจัดการขยะมูลฝอยหรือศูนย์ และส่งเสริมให้เป็นศูนย์เรียนรู้

แผนงานที่ 4 : ออกข้อบัญญัติท้องถิ่นด้านการจัดการขยะมูลฝอย สิ่งปฏิกูล และการบังคับใช้กฎหมาย

- สนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นออกเทศบัญญัติ/ข้อบัญญัติ หรือปรับปรุงเทศบัญญัติ/ ข้อบัญญัติการบริหารจัดการขยะมูลฝอยสิ่งปฏิกูล และของเสียอันตราย
- ตรวจสอบและดำเนินการทางกฎหมายแก่ผู้ลักลอบทิ้ง/กำจัดขยะมูลฝอย สิ่งปฏิกูลที่ไม่ถูกต้องหลักวิชาการ

แผนงานที่ 5 : สร้างจิตสำนึก

- สร้างความรู้ให้กับประชาชน เยาวชน ให้ทราบถึงปัญหาขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล
- สร้างจิตสำนึกให้กับประชาชนในการลด คัดแยกขยะตั้งแต่ต้นทาง และนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่
- จัดกิจกรรม big cleaning day ในหน่วยงาน และชุมชน
- ส่งเสริมหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน หรือผู้ประกอบการลดการใช้ถุงพลาสติก และโฟมหรือวัสดุที่ไม่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
- กำหนดหลักสูตรการจัดการขยะมูลฝอยเพื่อสอนในสถานศึกษาทุกสังกัด และส่งเสริมให้คนรุ่นใหม่ใส่ใจสิ่งแวดล้อม
- ส่งเสริมการใช้สินค้าและบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

แผนงานที่ 6 : การติดตามประเมินผล

- ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงาน ในระดับส่วนราชการ/องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภาคเอกชน

๓.๒ ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการขยะมูลฝอยองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านดง

๓.๒.๑ วิสัยทัศน์

“พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน เป็นศูนย์กลางเศรษฐกิจ พัฒนาคุณภาพชีวิต อยู่อย่างพอเพียง”

๓.๒.๒ ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์จังหวัดพิษณุโลก มีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ที่ ๓ การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

๓.๓.๓ ยุทธศาสตร์ของแผนบริหารจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายเทศบาลตำบลป่าแดง

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือน/ส่วนราชการ/องค์กรเอกชน

แนวทางการพัฒนา

- ๑) ส่งเสริมให้มีการใช้ทรัพยากรธรรมชาติทดแทนการใช้ถุงพลาสติกหรือโฟม
- ๒) จัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือน/ส่วนราชการ/องค์กรเอกชน ให้ถูกหลักวิชาการ
- ๓) กำหนดเขตพื้นที่ห้ามเท กองทิ้งขยะมูลฝอย
- ๔) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดให้มีที่จัดรวบรวมขยะอันตรายในหมู่บ้าน/ชุมชน ละ ๑ จุด โดยไม่ให้เกิดมลภาวะทางด้านสิ่งแวดล้อมและประชาชน

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การสร้างนิสัยของคนในชุมชนในการนำขยะกลับมาใช้ใหม่

แนวทางการพัฒนา

- ๑) ส่งเสริมให้ครัวเรือนมีการคัดแยกขยะมูลฝอยตั้งแต่ต้นทาง
- ๒) ส่งเสริมให้มีระบบกำจัดขยะมูลฝอยแบบถูกหลักสุขาภิบาล
- ๓) ส่งเสริมการดำเนินงานถนนสีขาว
- ๔) ส่วนราชการ/องค์กร กำหนดมาตรการให้มีการคัดแยกขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การวางระเบียบมาตรการการบริหารจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย

แนวทางการพัฒนา

- ๑) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นออกเทศบัญญัติ/ข้อบัญญัติด้านการจัดการขยะมูลฝอยหรือประกาศท้องถิ่นในการลด คัดแยกขยะมูลฝอย และของเสียอันตราย
- ๒) อำเภอและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประกาศเขตพื้นที่ห้ามเทกอง รวมถึงห้ามมิให้มีศูนย์ขนถ่ายขยะมูลฝอยในเขตชุมชน

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ การสร้างวินัยของคนมุ่งสู่การบริหารจัดการขยะที่ยั่งยืน

แนวทางการพัฒนา

- ๑) บังคับใช้กฎหมาย
- 2) สร้างจิตสำนึก และการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอย
- 3) ประชาสัมพันธ์ ธารรงค์ ให้ความรู้ การลด คัดแยกขยะที่ต้นทาง
- 4) จัดกิจกรรมสร้างนิสัยการจัดการขยะมูลฝอยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และสถานศึกษาทุกสังกัดในเขตเทศบาล
- 5) ส่งเสริมการใช้สินค้าและบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
- 6) ตรวจสอบ ดำเนินคดีกับผู้ลักลอบทิ้งขยะ
- 7) ส่งเสริม/สนับสนุนการจัดตั้งธนาคารขยะ และกองทุนฌาปนกิจชุมชนเพื่อบริหารจัดการรายได้จากการซื้อขายขยะชุมชน

3.3 การแปลงแผนไปสู่การปฏิบัติและติดตามประเมินผล

3.3.1 ตำบลแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารจัดการขยะมูลฝอย "จังหวัดสะอาด" ระดับอำเภอ โดยมีอำเภอเป็นประธานคณะทำงาน มีอำนาจหน้าที่ดังนี้

- 1) จัดทำแผนระดับตำบล เพื่อกำหนดทิศทางและเป้าหมายการดำเนินงานให้ทุกหมู่บ้าน/ชุมชนมีการดำเนินการคัดแยกขยะ
- 2) กำหนดให้มีจุดรวบรวมขยะอันตรายชุมชนอย่างน้อยหมู่บ้านละ 1 จุด เพื่อนำไปดำเนินการขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการระดับอำเภอ
- 3) ติดตามประเมินผลและรายงานผลการดำเนินงานการบริหารจัดการขยะมูลฝอยชุมชน"จังหวัดสะอาด"เสนอนายอำเภอชาติตระการ
- 4) หน้าที่อื่นๆ ตามที่ได้รับมอบหมายจากอำเภอ

3.2.2 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่งตั้งคณะทำงานด้านการบริหารจัดการขยะมูลฝอยชุมชน"จังหวัดสะอาด" ระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยมีนายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นประธานคณะทำงานมีอำนาจหน้าที่ดังนี้

- 1) รวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้น เพื่อจัดทำฐานข้อมูลขยะมูลฝอยในพื้นที่
- 2) จัดทำแผนปฏิบัติการระดับท้องถิ่น โดยการประชาคมหมู่บ้าน เพื่อกำหนดทิศทางและเป้าหมายในการดำเนินงานให้แก่หมู่บ้าน/ชุมชน ในพื้นที่
- 3) กำหนดจุดรวบรวมของเสียอันตรายอย่างน้อยหมู่บ้าน/ชุมชน แห่งละ๑ จุด
- 4) ถ่ายทอดองค์ความรู้เกี่ยวกับการคัดแยกขยะและบริหารจัดการขยะให้แก่ประชาชนในพื้นที่

- ๕) สนับสนุนงบประมาณด้านการบริหารจัดการขยะมูลฝอยในหมู่บ้าน/ชุมชน เพื่อนำไปดำเนินการตามแผนปฏิบัติการในระดับท้องถิ่น
- ๖) ติดตามและประเมินผลและรายงานผลการดำเนินงานการบริหารจัดการขยะมูลฝอยชุมชน"จังหวัดสะอาด"เสนอต่อนายอำเภอ
- ๗) หน้าที่อื่นๆ ตามที่ได้รับมอบหมายจากนายกองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น

แผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน "จังหวัดสะอาด" ระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๘
องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านดง อำเภอนาดูน จังหวัดขอนแก่น

มาตรการที่ ๑ : ด้านการจัดการขยะต้นทาง

ที่	เป้าหมายของ อปท.	กิจกรรม	ผู้รับผิดชอบ
๑	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีการออกเทศบัญญัติหลักเกณฑ์การคัดแยกมูลฝอย	มีการออกเทศบัญญัติหลักเกณฑ์การคัดแยกมูลฝอย พ.ศ. ๒๕๖๑	สาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม
๒	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีการจัดกิจกรรมให้เครือข่าย “อาสาสมัครท้องถิ่นรักษ์โลก” เข้าร่วมกิจกรรม	(๑) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รับสมัคร "อาสาสมัครท้องถิ่นรักษ์โลก (อถล.) และอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย การปกป้อง และรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นของตนเอง (๒) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีโครงการ/กิจกรรมรณรงค์สร้างจิตสำนึกในการบริหารจัดการขยะมูลฝอย โดยให้อาสาสมัครท้องถิ่นรักษ์โลก (อถล.) เข้าร่วมกิจกรรมดังนี้ (๒.๑) จัดกิจกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของชุมชน เริ่มตั้งแต่การลดการเกิดขยะมูลฝอย การคัดแยกขยะมูลฝอย การใช้ประโยชน์จากขยะมูลฝอย และการรวบรวมขยะมูลฝอยเพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกในการเก็บขนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	สาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม

ที่	เป้าหมายของ อปท.	กิจกรรม	ผู้รับผิดชอบ
		(๒.๒) การจัดกิจกรรมการรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของหมู่บ้าน/ชุมชน เช่น เก็บขยะมูลฝอย เก็บกวาดขยะมูลฝอยในที่ทางสาธารณะ เป็นต้น (๒.๓) สอดส่องดูแล เฝ้าระวัง และรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของหมู่บ้าน/ชุมชน รวมทั้งสถานการณ์การจัดการขยะมูลฝอยในพื้นที่ (๒.๔) เผยแพร่ประชาสัมพันธ์กิจกรรมการลดและคัดแยกขยะ เช่น กิจกรรม Big Clening Day กิจกรรมรณรงค์ให้ประชาชนในพื้นที่ลดการใช้ถุงพลาสติก โฟม และเลือกใช้ผลิตภัณฑ์และบรรจุที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม เป็นต้น (๒.๕) เป็นสื่อกลางในการประชาสัมพันธ์เพื่อขอความร่วมมือจากหน่วยงานต่างๆ เช่น ภาครัฐราชการ ภาคการศึกษา ภาคศาสนาภาคเอกชน และภาคประชาชน ให้มีส่วนร่วมในการสนับสนุนในการจัดการมูลฝอยในหมู่บ้าน/ชุมชน	
๓	หมู่บ้าน/ชุมชน มีการคัดแยกขยะมูลฝอยชุมชนที่ต้นทาง	(๑) มีการคัดแยกขยะ ๔ ประเภท โดยการส่งเสริมให้มีการคัดแยกขยะในหน่วยงาน หมู่บ้าน ชุมชน การนำขยะรีไซเคิลมาใช้ซ้ำ หรือการนำมาผลิตเป็นสิ่งประดิษฐ์ต่างๆ เพื่อใช้ประโยชน์ต่อไป การจัดทำถังขยะเปียกเพื่อรองรับขยะอินทรีย์ การคัดแยกขยะอันตรายเช่น ขยะอิเล็กทรอนิกส์ขนาดเล็ก ผ้าป่าขยะรีไซเคิล ธนาคารขยะชุมชน ธนาคารขยะโรงเรียน เป็นต้น	สาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม

ที่	เป้าหมายของ อปท.	กิจกรรม	ผู้รับผิดชอบ
		๒) มีการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้กับประชาชนในชุมชนรวมถึงผู้ประกอบการในท้องถิ่น เกี่ยวกับการคัดแยกขยะประเภทต่าง ๆ เช่นการจัดการกับขยะทั่วไป การคัดแยกขยะรีไซเคิลกลับมาใช้ประโยชน์ รวมถึงการลดขยะประเภทใช้ครั้งเดียว (single use) และแนวทางในการจัดการกับขยะรีไซเคิลที่มีในครัวเรือน หรือสถานประกอบการ การจัดการกับขยะอินทรีย์ เพื่อรองรับมูลฝอยประเภทอาหารจากครัวเรือน หรือการนำมาทำเป็นปุ๋ยหมัก เป็นต้น	
๔	ครัวเรือนมีการจัดทำถังขยะเปียกลดโลกร้อน	(๑) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สํารวจข้อมูลครัวเรือนที่มีอยู่ทั้งหมดตามจำนวนที่มีผู้อาศัยอยู่จริง (๒) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สํารวจข้อมูลครัวเรือนมีความพร้อมและไม่มีความพร้อมในการจัดทำถังขยะเปียก (๓) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แนะนำ ส่งเสริม และขอความร่วมมือให้ครัวเรือนจัดทำถังขยะเปียก สำหรับครัวเรือนที่มีบริเวณหรือพื้นที่ในการจัดทำถังขยะเปียกครัวเรือนได้ รวมถึงสาธิตวิธีการใช้งาน (๔) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีการทวนสอบการจัดทำถังขยะเปียกลดโลกร้อนอย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง (๕) จัดหาสถานที่กลางสำหรับจัดทำภาชนะรองรับขยะเปียกเพื่อเป็นจุดรวบรวมขยะเปียกจากชุมชน โดย องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กำหนดวัน เวลา และเส้นทางในการจัดเก็บ (๖) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จัดทำจุดรวบรวมขยะเปียกในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและโรงเรียน	สาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม

มาตรการที่ ๒ : ด้านการจัดการขยะกลางทาง

ที่	เป้าหมายของ อปท.	กิจกรรม	ผู้รับผิดชอบ
๑	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีภาชนะรองรับขยะมูลฝอยแบบแยกประเภทในที่สาธารณะ และหรือสถานที่ท่องเที่ยวทุกแห่ง	(๑) สำรวจสวนสาธารณะและสถานที่ท่องเที่ยวในพื้นที่รับผิดชอบ เพื่อประเมินสถานการณ์และเตรียมการจัดหาภาชนะรองรับขยะมูลฝอย (๒) จัดหาภาชนะรองรับขยะมูลฝอยแบบแยกประเภทในสวนสาธารณะและสถานที่ท่องเที่ยวในพื้นที่รับผิดชอบให้ครบทุกแห่ง	สาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม
๒	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีการวางระบบการเก็บขนขยะมูลฝอยแยกประเภทหรือมีมาตรการการจัดการขยะมูลฝอยแยกประเภทให้สอดคล้องกับพื้นที่	(๑) มีการกำหนดวัน เวลา สถานที่ และเส้นทางเก็บขน มีการเก็บขนแบบแยกประเภท ตามพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ.๒๕๓๕ และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๖๐ ข้อ ๙ (๒) การรับฟังความคิดเห็นของประชาชน โดยการทำประชาพิจารณ์ (Public Hearing) เพื่อแจ้งให้ประชาชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทราบโดยทั่วกัน	สาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม

ที่	เป้าหมายของ อปท.	กิจกรรม	ผู้รับผิดชอบ
๓	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีการขนขยะอันตรายชุมชนไปยังจุดรวบรวมขยะอันตรายของจังหวัด	(๑) จัดให้มีจุดรวบรวมหรือถังขยะอันตรายชุมชนอย่างน้อย หมู่บ้าน/ชุมชน ละ ๑ แห่ง (๒) การขนขยะอันตรายชุมชนไปยังจุดรวบรวมขยะอันตรายของจังหวัด เพื่อรวบรวมและนำส่งไปกำจัดต่อไป (๓) มีการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้กับประชาชนในชุมชนและผู้ประกอบการในท้องถิ่น เกี่ยวกับขยะอันตรายชุมชนประเภทต่างๆ การจัดการขยะอันตรายชุมชนจากการทิ้งหรือกำจัดขยะอันตรายชุมชนไม่ถูกต้องตามหลักวิชาการและจุดรวบรวมขยะอันตรายของชุมชน (๔) มีการกำหนดวัน เวลา สถานที่ และเส้นทางเก็บขนขยะอันตรายชุมชน พร้อมทั้งแจ้งให้ประชาชนในชุมชนทราบ	สาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม
๔	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีระบบหรือมาตรการรองรับการรวบรวมมูลฝอยติดเชื้อชุมชน	(๑) จัดให้มีจุดรวบรวมหรือถังขยะติดเชื้อหรือจุดรวบรวมขยะติดเชื้อ อย่างน้อยหมู่บ้าน/ชุมชน ละ ๑ แห่ง (๒) มีการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้กับประชาชนในชุมชนเกี่ยวกับขยะติดเชื้อประเภทต่างๆ การจัดการขยะติดเชื้อและการประชาสัมพันธ์จุดรวบรวมขยะติดเชื้อในชุมชน	สาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม

มาตรการที่ ๓ : ด้านการจัดการขยะปลายทาง

ที่	เป้าหมายของอปท.	กิจกรรม	ผู้รับผิดชอบ
๑	ขยะมูลฝอยชุมชนได้รับการจัดการอย่างถูกต้อง	(๑) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จัดอบรมการสร้างวัฒนธรรม สิ่งประดิษฐ์จากขยะแก่ประชาชน (๒) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จัดกิจกรรมสร้างจิตสำนึกให้ ประชาชนเห็นคุณค่าของขยะก่อนนำไปทิ้งอย่างไรประโยชน์ เช่น ผ้าป่าขยะรีไซเคิล กิจกรรม (Big Cleaning Day) กิจกรรม ธนาคารขยะชุมชน ธนาคารขยะโรงเรียน เป็นต้น (๓) สถานศึกษาประสานยพัฒนาเด็กเล็ก ในสังกัดองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น และโรงเรียนในสังกัด สพฐ. ตลอดจน สถาบันการศึกษาในพื้นที่ จัดกิจกรรมให้ความรู้ ๓Rs หรือ ๓ช. ให้แก่เด็กนักเรียน และนักศึกษา เช่น วิธีการลดปริมาณขยะ และคัดแยกขยะ การนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์ เป็นต้น ทั้งนี้ให้มีการอำนวยความสะดวกให้แก่โรงเรียนสถานศึกษา วัดหรือหน่วยงานราชการในพื้นที่ โดยการจัดตั้งภาชนะรองรับ แบบแยกประเภท เพื่อเป็นการส่งเสริมให้มีการคัดแยกขยะ (๔) ขอความร่วมมือ “ประชารัฐ” ตั้งแต่ภาคราชการ ภาคเอกชน ภาคการศึกษา ภาคศาสนา ภาคประชาสังคม/ภาค ประชาชน ร่วมดำเนินการขับเคลื่อนการจัดกิจกรรมลดการใช้ ถุงพลาสติก โฟมและบรรจุภัณฑ์ใช้ถุงผ้า (๕) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ร่วมกับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน จัดการรวมกลุ่มประชาชนที่สมัครใจตั้งเป็นกลุ่มบริหารจัดการ ขยะ และจัดหาสถานที่ทำการกลุ่ม รวมทั้งนัดหมายผู้ค้าของ เก้ารับซื้อหรือกลุ่มจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนขยะเป็นเงินหรือสิ่ง	สาธารณสุขและ สิ่งแวดล้อม

ที่	เป้าหมายของอปท.	กิจกรรม	ผู้รับผิดชอบ
		ของที่มีมูลค่าอย่างน้อยเดือนละ ๑ ครั้ง (๖) ส่งเสริมและสนับสนุนให้สถานประกอบการภาคเอกชน ลด ละ เลิก การใช้ถุงพลาสติกและโฟม หรือนำถุงพลาสติกและโฟมกลับมาใช้ประโยชน์ หรือขอความร่วมมือจากภาคเอกชนไม่ใช้ถุงพลาสติกใส่สินค้าและให้สร้างแรงจูงใจให้แก่ประชาชนในการใช้ถุงผ้าแทน (๗) จัดตั้งธนาคารขยะชุมชน (๘) ปรับปรุงสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยที่ดำเนินการไม่ถูกต้อง โดยกระบวนการต่างๆ ดังนี้ การฝังกลบอย่างถูกหลักสุขาภิบาล การฝังกลบแบบเทกองควบคุมไม่ก่อให้เกิดมลพิษและผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม	
๒	ขยะอันตรายชุมชนได้รับการจัดการอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ	(๑) ในระหว่างรวบรวมขยะมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายเพื่อรอการจัด อปท.มีสถานที่จัดเก็บที่ได้มาตรฐานและปลอดภัย (๒) ขนขยะอันตรายชุมชนไปยังจุดรวบรวมขยะอันตรายของจังหวัด เพื่อรวบรวมอละนำส่งไปกำจัดต่อไป	สาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม
๓	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการบริหารจัดการมูลฝอยติดเชื้ออย่างถูกวิธี	(๑) มีการประชาสัมพันธ์ การเก็บหรือการกำจัดขยะติดเชื้อที่ถูกวิธี (๒) มีการดำเนินการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อให้ถูกต้องตามที่กฎหมายกำหนด โดยนำส่งสถานที่กำจัดมูลฝอยติดเชื้อ ที่ได้ดำเนินการประสานหน่วยงานที่มีศักยภาพในการเก็บ ขน และกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ	สาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม

มาตรการที่ ๔ : ด้านการบริหารจัดการ

ที่	เป้าหมายของอปท.	กิจกรรม	ผู้รับผิดชอบ
๑	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีการแต่งตั้งคณะกรรมการเครือข่ายอาสาสมัครท้องถิ่นรักษ์โลก	(๑) มีการขับเคลื่อนคณะกรรมการเครือข่าย อาสาสมัครท้องถิ่นรักษ์โลก เช่น จัดประชุมคณะกรรมการเครือข่าย จัดกิจกรรม ออกล. เป็นต้น	สาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม
๒	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีการจัดแผนปฏิบัติการการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน	(๑) มีการขับเคลื่อนการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการ การจัดการขยะมูลฝอยชุมชน	สาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม
๓	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีการยกย่องเชิดชูเกียรติอาสาสมัครท้องถิ่นรักษ์โลก	(๑) จัดกิจกรรม ประชาสัมพันธ์ดำเนินการรับสมัครคัดเลือก ออกล. ต้นแบบฯในระแวกต่างๆ (๒) ดำเนินการคัดเลือก ออกล. ต้นแบบ ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด (๓) ประกาศผลการคัดเลือก ออกล. ต้นแบบพร้อมมอบเกียรติบัตรและรางวัลแก่ท้องถิ่นอำเภอทราบ	สาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม
๔	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีการยกย่องเชิดชูเกียรติครัวเรือนต้นแบบในการบริหารจัดการขยะครัวเรือน	(๑) ยกย่อง เชิดชูเกียรติ ประกวดและให้รางวัลครัวเรือนต้นแบบที่มีจิตสำนึกและผลงานการบริหารจัดการขยะมูลฝอย	สาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม
๕	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีการบันทึกข้อมูลปริมาณขยะที่เกิดขึ้นอย่างถูกต้องในระบบสารสนเทศด้านการจัดการขยะมูลฝอย	(๑) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น บันทึกและยืนยันข้อมูลในระบบสารสนเทศด้านการจัดการขยะมูลฝอย (มฟ.๑,๒)	สาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม

